

Φτωχοί

Πολύ συχνά έχουμε την τάση να μη δίνουμε σημασία παρά μόνο σ' ό,τι είναι υλικό, μετρήσιμο σε ποσότητα. Αυτό μας οδηγεί στο να αντιλαμβανόμαστε τη μιζέρια που βασιλεύει σ' αυτή την κοινωνία μονάχα υπό τη σκοπιά της υλικής φτώχειας, ή αλλιώς, της έλλειψης χρημάτων. Αλλά ο καπιταλισμός δε μας αφαιρεί μονάχα τα υλικά μέσα για να ζήσουμε όπως καθένας μας επιθυμεί. Δε μας υποχρεώνει μονάχα να δουλεύουμε ή να σκύβουμε το κεφάλι μπροστά στα κοινωνικά ιδρύματα φιλανθρωπίας. Δε μας υποχρεώνει μονάχα να επιβιώνουμε σ' ένα περιβάλλον μολυσμένο απ' τη βιομηχανία, δηλητηριασμένο με τοξικά απ' την παραγωγή άχρηστων και βλαβερών αντικειμένων ή απ' την ακτινοβολία αυτής της περίφημης πυρηνικής τεχνολογίας που καθιστά τους πάντες εξαρτημένους απ' το κράτος και τους ειδικούς του, απέναντι στους κινδύνους και στις καταστροφές που αυτή επιφέρει. Όχι, δεν είναι μονάχα αυτό.

Αυτό που είναι ίσως ακόμα χειρότερο από την υλική φτώχεια είναι η συναισθηματική μιζέρια που βασιλεύει σ' αυτή την κοινωνία, που παράγεται απ' το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων και που χαρίζει σ' αυτόν τον κόσμο τη σκατόφατσα που έχει. Πέφτουμε ξανά και ξανά σε κατ'άθλιψη, γινόμαστε ξανά και ξανά μάρτυρες αυτοκτονιών, βιώνουμε σχέσεις και δεσμούς διαποτισμένους από δυσπιστία, ανταγωνισμό, βία και υποκρισία, ενώ διάφορα ναρκωτικά μάς κρύβουν για λίγα λεπτά την άσχημη και βάνανυση πραγματικότητα. Τα όνειρα κι οι επιθυμίες μας δεν ξεπερνούν το λυπηρό ορίζοντα του υπαρκτού: η περιπέτεια, το άγνωστο, το πάθος... είναι απαγορευμένα, και δεν μπορούμε να τα βιώσουμε παρά με πληρεξούσιο (ταινίες, βιντεοπαιχνίδια...). Η μελαγχολία μάς αλυσοδένει όσο κι η σκιά των φυλακών, η γαλέρα της εργασίας, η ανάγκη των χρημάτων.

Αυτός ο κόσμος έχει μάλιστα ανακαλύψει μια σειρά από «θεραπείες» και «θεραπευτές» –πιο οικείου και προσιτούς– γι' αυτήν τη λιγότερο «ορατή» μιζέρια. Από ψυχιάτρους σε ψυχολόγους κι από ναρκωτικά σε αντικαταθλιπτικά, από στιγμές «εκτόνωσης» όπως η σαββατιάτικη νυχτερινή έξοδος στα μπαρ ή το ματς ποδοσφαίρου την επομένη μέχρι τις δήθεν στιγμές ευτυχίας πίσω από μια οποιαδήποτε οθόνη (διαδραστική όπως το διαδίκτυο ή παθητική όπως η τηλεόραση)... μια ολόκληρη αγορά έχει χτιστεί πάνω στη συναισθηματική και ψυχική μιζέρια. Παρ' όλα αυτά, κι ακόμα περισσότερο απ' ό,τι για την υλική φτώχεια, κανένα αντίδοτο δεν είναι αρκετό έναντι των παραπάνω. Η λύπη πάντα επιστρέφει, γραπώ-

νεται απ' τα ανθρώπινα όντα, τα κυνηγά και τα καταδιώκει...

Αλλά υπάρχει επίσης κάτι άλλο, καλά κρυμμένο από την εξουσία, επιδέξια απομακρυσμένο απ' τη συνήθεια και καταπνιγμένο απ' την κοινωνική τάξη. Δεν πρόκειται για υπεκφυγή, ούτε για ένα οριστικό αντίο στη μελαγχολία, αλλά για ένα έναυσμα: απ' τη στιγμή που παύουμε να υφιστάμεθα αλλά αποφασίζουμε να δράσουμε· απ' τη στιγμή που αποφασίζουμε να μην παραιτούμαστε άλλο, αλλά να εξεγερθούμε· να μη σερνόμαστε αλλά να ζήσουμε, η μελαγχολία αρχίζει να υποχωρεί. Με το να εξεγερθούμε, όχι μόνο κάνουμε ένα βήμα επίθεσης ενάντια σ' ό,τι μας πνίγει και μας καταπιέζει, αλλά ίσως –κι είναι ακόμα πιο σημαντικό αυτό– κατακτούμε τη χαρά της ζωής, την ευθυμία των σχέσεων μεταξύ συνένοχων εξεγερμένων, την ειλικρίνεια και το θράσος μέσα σ' ό,τι κάνουμε και σκεφτόμαστε. Η ευτυχία δε βρίσκεται στη συσσώρευση χρήματος ή στην άσκηση εξουσίας πάνω στους άλλους ούτε σ' ένα οποιοδήποτε υπερπέραν, αλλά βρίσκεται, για παράδειγμα, στη γλυκιά συνοχή ανάμεσα σε αυτό που σκεφτόμαστε και αυτό που πράττουμε. Η μελαγχολία προέρχεται απ' το γεγονός ότι δεν μπορούμε πια ν' αναγνωρίσουμε τον εαυτό μας όταν κοιταζόμαστε στον καθρέφτη, όταν κοιταζόμαστε κατάματα. Απ' το ότι η γενναιοδωρία του «είναι» μας, των σκέψεων και πράξεών μας αντικαθίσταται από τη δυσπιστία, την παραίτηση, την οπισθοχώρηση. Απ' το ότι η ζωή μας δε φαίνεται να έχει καμία αξία, αφού αυτός ο κόσμος δε θα της δώσει ποτέ. Απ' το ότι σταματήσαμε να προσπαθούμε να κατακτήσουμε την ικανότητα να προσδίδουμε εμείς οι ίδιοι αξία στη ζωή μας.

Στην πραγματικότητα, όλος ο πλούτος της ζωής μας βρίσκεται εδώ, μπροστά στα μάτια μας. Αρκεί ν' απλώσουμε τα χέρια μας, χέρια οπλισμένα με εμπιστοσύνη, ιδέες και ελευθερία. Γιατί μέσα από τον αγώνα για ελευθερία, μέσα από την εξέγερση ενάντια σε μια ύπαρξη αποστερημένη από κάθε νόημα, θα εκδιώξουμε το σκοτάδι από τις καρδιές μας.

Από το τεύχος 27 της αναρχικής εφημερίδας **Hors Service**

Ολόκληρο το τεύχος στα γαλλικά σε μορφή pdf

[su *NonFides*]

Φτωχοί